

Studentrevolten

Sedan några år har studentdemonstrationer hört till de alldagliga händelserna i många länder på båda sidor om järnriddån. Studenterna har härvid framträtt som talesmän för en ung generation, som rest sig till protest mot bestående samhällssystem — vare sig dessa är kapitalistiska eller kommunistiska. Så långt har det varit fråga om uttryck för en gemensam humanitär idealism och ett behov att hävda broderskaps- och frihetsideal mot samhällen, som synts ungdomen präglade av stel byråkratism, själsdödande teknik och materialistisk konsumtion.

I väst har demonstrationerna särskilt tagit sikte på rasiststater som Sydafrika och Rhodesia, syftat till höjd u-lands-hjälp eller gällt USA:s politik och krigföring i Vietnam.

Även om metoder, som legat betänkligt nära våldsaktioner, ibland använts har dessa demonstrationer dock varit begripliga. De har också uppfattats som uttryck för en mer engagerad än genomtänkt välmening. Ungdomen är alltid radikal, har man tröstat sig med; den bör få ge utlopp för sin känslstyrka och idealitet.

I demonstrationerna mot USA har det dock kommit till synes en agitation, som alls inte har med humanitär idealism att göra — utan tvärtom är klara tecken på att en del av demonstranterna i själva verket bedriver en välregisserad psykologisk krigföring och lyckats draga med sig aningslösa kamrater i denna.

Varje tvekan om vad som hänt och håller på att hända är överflödigt efter

studentrevolterna i Frankrike och nu också i Stockholm. På samma sätt som nazisterna på sin tid utnyttjade den tyska ungdomens nationalistiska idealitet till att förföra dem till våldsaktioner, på samma sätt exploaterar den nya — på grund av dess likhet med nazismen även kallad den "bruna" — kommunismen den humanitära idealiteten hos dagens ungdom i de västerländska demokratier — för att förleda dem till vålds- och terrormetoder. Taktiken innebär ett ohyggligt bedrägeri mot godtrogna unga människor. De "bruna" kommunisterna representerar genom sin ytterliga hänsynslöshet en lika farlig kriminell rörelse som nazismen.

Det gäller alltså att noga skilja mellan offren för dessa bedrägliga aktioner och de verkliga ledarna, yrkesrevolutionärerna. Kan det verkligen ha gått så långt också i Sverige att vårt lilla fredliga välfärdssamhälle blivit en tacksam marknad för den "bruna" kommunismens agenter? Studentrevolten i Stockholm ger klara belägg härför. Parallelliteten i tid och taktik är påfallande. Aktioner av sådan storleksordning tillkommer inte spontant — det måste finnas tänkande och dirigerande hjärnor och villiga ordnande händer, samt — inte minst — ett ekonomiskt stöd. Från Paris kommer upplysningar härom av intresse. Studentrevolten där har regisserats bl.a. genom olagliga tidningar, framställda på fotografisk väg och sända i slutna kuvert. På det sättet har man kringgått den franska tryckfrihetslagstiftningen. Kostnaderna

för tidningsframställningen och distributionen beräknas till 100.000-tals francs. Var kommer pengarna ifrån? Det har kunnat fastställas att väldisciplinerade skaror av professionella revolutionärer lett aktionerna — med användande av de raffinerade metoder för provokation och desinformation, som handböckerna i ämnet föreskriver. Var kommer de ifrån?

Efter studentrevolten i Stockholm har vi i Sverige anledning ställa liknande frågor. Alldeles särskilt har hrr Erlander och Palme anledning till det. De har förmodligen redan upptäckt att det var ett misstag av dem att engagera sig i personliga diskussioner med människor, vars enda avsikt var att sabotera och bryta ned demokratin i Sverige. Särskilt hr Palmes uppträdande är förvånande. Han försvarar sig med att ingen får hålla sig för fin för att gå i öppen debatt med demonstrerande ungdomar. Nej, sannerligen om hr Palme bör anse sig vara för fin för att umgås i det sällskap av onda andar, som han genom fjäskig partitaktik varit med om att frambesvärja. Men han är ändå utbildningsminister, och en minister har en ämbetsauktoritet att upprätthålla. Den auktoriteten får inte lätt-sinnigt förspillas — den kan behövas i verkligt kritiska situationer. Hur illavarslande studentockupationen av kårhuset än var så låg dock aktionen på ett plan, där det var universitetsmyndigheternas och polisens uppgift att reda upp situationen. Hr Palme hade helt enkelt inte där att göra.

Revolten hade sin upprinnelse i en uppenbarligen väl organiserad demonstration mot en universitetslärare i statskunskap, betecknande nog i delämnet internationell politik och sammanföll på ett förunderligt sätt med studentoroligheterna i Paris. En liten grupp vietconganhängare, av vilka somliga inte torde ha varit studenter, avbröt i en av fyra grupper läraren — som ingalunda var marxist-leninist — ideligen med missfirmelser och tillrop av olika slag. Sedan den överväldigande majoriteten av studenterna hotat att kasta ut de störande elementen, avbröt läraren föreläsningen. Saken blåstes upp till orimliga proportioner av Dagens Nyheter och Aftonbladet, som följaktligen bär sin dryga del av ansvaret för det inträffade. Därefter följde en större debatt på kårhuset om litteratururval och studentinflytande. Det passade emellertid uppenbarligen dåligt Sorbonneplagiatörernas avsikter att nöja sig med att i fredliga former diskutera med sina lärare. I stället igångsattes en ny demonstration, denna gång med UKAS förslag om bunden studiegång vid de filosofiska fakulteterna som formell skottavla. Det skall observeras att flera av ledarna för störandet av ordningen under statskunskapsföreläsningarna och för studentupploppet senare var desamma, och det förtjänar uppmärksammas att det var kommunister och/eller vietconganhängare som i samtliga fall gick i spetsen. Det är också intressant att notera att utländska studenter spelade en föga hedrande roll i sammanhanget, varvid inte minst

en spansk kommunist gjorde sig uppmärksam.

UKAS förslag har mottagits med skarp kritik både av universitetslärare och studenter. Det är ett exempel på en baklängesreform, när universiteten i själva verket behöver reformeras så att behoven av flexibilitet samt tvärvetenskaplig forskning och undervisning bättre kan tillgodoses. Men reformerna måste och skall tillkomma på demokratisk väg — gärna i nära kontakt med en ansvarskännande och upplyst studentopinion. Sabotörerna och revoltmännen har ingen talan; att oskadliggöra dem är i första hand helt enkelt en polisiär uppgift, i andra hand en uppgift för universitetsmyndigheterna, som ju har disciplinära medel att använda.

Polisen har skött sin uppgift utmärkt, den har visat både fasthet och tålamod.

Men det är uppenbart att den behöver större resurser. Man har från statsmakternas sida hittills alldeles underskattat de svårigheter, som en polismakt i en demokrati ställs inför, då den skall skydda den lagliga ordningen mot fanatiska minoriteter, som tillgriper vålds- och provokationsmetoder. Det minsta man kan begära är att säkerhetspolisen får kraftigt förstärkta möjligheter att utvidga den spaning, som behövs för att i detalj kartlägga revoltörernas personliga bakgrund och arbetsmetoder. Samtidigt måste ordningspolisen få de förstärkningar, som rikspolischefen begärt. Alla demokratiskt sinnade har skäl att vara tack samma för att vi har en väl och humant fungerande polismakt. Vore det inte på tiden att visa större förståelse för dess behov av förstärkta resurser?